

Zorginkoop

Wat is het?

Je zou denken dat een cliënt zelf bepaalt waar hij z'n zorg haalt (net zoals je kiest bij welke supermarkt je boodschappen doet), maar bij de AWBZ-zorg koopt het zorgkantoor de zorg in bij zorgaanbieders (zie dossier 'geld'). Het zorgkantoor koopt uren zorg in als het gaat om thuiszorg en zorgzwaartepakketten als het gaat om zorg met verblijf (in bijvoorbeeld een verzorgings- of verpleeghuis).

Wat is het zorgkantoor?

Het zorgkantoor is de uitvoerder van de AWBZ in de regio. Er zijn 32 zorgkantoren in Nederland. Ze zijn ondergebracht bij verzekeraars en verdelen het AWBZ-geld in hun eigen regio in opdracht van het Ministerie van VWS. Elk zorgkantoor heeft een regiobudget. De verdeling van het totale budget voor AWBZ-zorg over de regio's wordt door de overheid geregeld. Zorgkantoren hebben de plicht om voldoende kwalitatief goede zorg in te kopen.

Hoe gaat zorginkoop in z'n werk?

Voor zorg met verblijf (bijvoorbeeld verpleeg- en verzorgingshuizen) zijn zorgkantoren verplicht om alle zorgaanbieders in hun regio te contracteren. Wel kunnen ze voorwaarden stellen aan deze zorgaanbieders. Voor zorg thuis bestaat contracteervrijheid en kan het zorgkantoor kiezen bij wie het wel of geen zorg inkoopt. Zorgkantoren kopen uren zorg in voor cliënten als het gaat om thuiszorg en zorgzwaartepakketten als het gaat om zorg met verblijf. Zorgkantoren bepalen dus hoeveel (uren) zorg zij denken dat er nodig is. Ze doen dat op basis van de regionale ontwikkelingen in demografie, zorgvraag en de markt (zorgvraag en -aanbod). Bij zorg thuis kunnen zorgkantoren de inkoop regelen via aanbesteding en daarbij voorwaarden stellen aan de aanbieders. Ze kunnen bijvoorbeeld eisen stellen aan de registratie of administratie van zorg die geleverd wordt of samenwerkingseisen stellen.

Een cliënt kan dus alleen maar terecht bij een aanbieder (thuiszorg) waarmee een zorgkantoor een contract heeft. Het is dus niet de wens van de cliënt die leidend is, maar de voorwaarden die een zorgkantoor stelt aan een zorgaanbieder. Het zorgkantoor bepaalt dus wie het meest interessant is qua prijs en kwaliteit.

Deze manier van zorg inkopen kan tot gevolg hebben dat zorgaanbieders geen nieuwe cliënten in zorg kunnen nemen. Dan zijn zij soms genoodzaakt om een cliëntenstop in te stellen en cliënten terug te verwijzen naar het zorgkantoor of door te verwijzen naar een andere aanbieder.

Zorgkantoren kopen elk jaar opnieuw zorg in bij zorgaanbieders. Vanaf 2012 gaat dit mogelijk veranderen. Dan gaan de zorgverzekeraars misschien zelf de AWBZ uitvoeren voor hun verzekerden, zoals ze dat nu al doen voor de Zorgverzekeringswet (zie dossier 'geld'). Of dit echt doorgaat, moet het kabinet nog besluiten.

Waarom is het belangrijk?

Eigenlijk is de zorginkoop door zorgkantoren een extra instrument van de overheid om te zorgen dat de collectieve middelen van de AWBZ doelmatig worden besteed en om te sturen in de zorgmarkt. Een zorgkantoor kan er bijvoorbeeld voor kiezen om marktwerking in zijn regio te stimuleren door meerdere kleine aanbieders te contracteren, of zo goedkoop mogelijk te contracteren (zij bepalen zelf welke eisen zij aan prijs en kwaliteit stellen).

Wanneer heb je ermee te maken?

Een zorgvrager merkt hier weinig van, tenzij een zorgkantoor niet of weinig zorg heeft ingekocht bij de aanbieder van zijn voorkeur. Zorgkantoren hebben zorgplicht, dat betekent dat niet de zorgaanbieder maar het zorgkantoor ervoor verantwoordelijk is dat iemand de zorg krijgt die hij nodig heeft. En dat er keuze is tussen verschillende aanbieders. Zodra je zorg ontvangt van een zorgaanbieder, komt de zorgplicht bij de aanbieder te liggen.

Wie bepaalt de zorginkoop?

De zorgkantoren die daarover ook afspraken hebben met het Ministerie van VWS. Dus niet de cliënt. Cliëntenorganisaties kunnen het zorgkantoor adviseren, maar een individuele cliënt heeft geen invloed op de inkoop.

Het proces van zorginkoop gaat dus vooraf aan en staat eigenlijk los van het indicatieproces (zie achtergrondartikel Indicatiestelling). Want met een indicatiebesluit in de hand kun je als cliënt wel kiezen uit gecontracteerde aanbieders. Dit betreft zorg in natura. Wie zorg wil van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder, moet het zelf betalen. Voor wie een persoonsgebonden budget (PGB) heeft, dan is dit hele zorginkoopverhaal niet relevant, want die doet het helemaal zelf – kiezen en kopen. De inkoop is voor aanbieders van belang, want de contractafspraken zijn bepalend voor welke geleverde zorg zij betaald worden.

Links

- www.kiesbeter.nl/Zorgverzekeringen/zorginkoop